

In Stockholm valt zo veel te zien en te beleven; waar moet je beginnen?

Natuurlijk wil je rondleuteren door Gamla Stan, het Vasa-schip in Vasamuseet bekijken en het openluchtmuseum Skansen bezoeken, wandelen of fietsen langs het water, op zoek gaan naar Zweeds design en de stad bewonderen vanaf een van de geweldige uitzichtpunten. Maar je wilt ook genieten van een fika (koffie met iets lekkers erbij), een wijntje drinken op een drijvend terras, of shoppen in SoFo. Met deze gids ontdek je de stad in no time. Bezienswaardigheden, winkelen en culinair genieten; laat je verrassen! De overzichtelijke plattegronden wijzen je de weg.

Inhoud

100% OVERZICHTELIJK > p. 4

VERVOER > p. 8

FIETSEN > p. 10

TOP 10 > p. 12

WUJK 1: GAMLA STAN, RIDDARHOLMEN
& HELGEANDSHOLMEN > p. 16

WUJK 2: NORMMALK > p. 20

WUJK 3: ÖSTERMALK > p. 26

WUJK 4: SÖDERMALK > p. 70

WUJK 5: VASASTAN & KUNGSHOLMEN > p. 96

WUJK 6: DJURGÅRDEN & SKEPPSHOLMEN > p. 116

TUD OVER? > p. 120

OVERNACHTEN > p. 142

INDEX > p. 146

TOP
10

A vertical collage of 16 black and white photographs showing various objects arranged on shelves. The objects include books, decorative items, and large letters. A teal starburst graphic in the top left corner contains the text "TOP 10".

& R

100

TOF
10

Koffiebreak (fika)

- 1 Gebakjes bij **Sturekatten**, alsof je bij je oma op bezoek bent > p. 82
- 2 In de winter bij de open haard, in de zomer op het terras van **Flickorna Helen & Voltaire** > p. 125
- 3 De lekkerste kanelbullar van de stad eet je bij **Petrus** > p. 82
- 4 **Chokladijappor** is een knus koffiehuisje op Gamla Stan > p. 26
- 5 De binnentuin van **Bla Porten** is geweldig, net als de taartjes > p. 124
- 6 Gelukkig weet niet iedereen het dakterras van **Gröfiska Huset** te vinden > p. 34
- 7 **Vete-Katten** is een fika-klassieker in Stockholm > Kungälgatan 55, Norrmalm
- 8 **Café Birger m76** is vooral populair bij locals > p. 100
- 9 Al sinds 1920 wordt bij **Tinsabageriet** dagelijks alles vers gebakken > Karlavägen 72, Östermalm
- 10 Alles komt uit de eigen bakkerij naast **Café Rival** > Mariatorget 3, Södermalm

TOP 10 • 15

Gamla Stan, Riddarholmen & Helgeandsholmen

1

Zonder een bezoek aan **Gamla Stan** ben je niet in Stockholm geweest. Gamla Stan betekent 'de oude stad'. Dit is het altijd levendige, sfeervolle, historische hart van Stockholm. De stad werd in de 13e eeuw gesticht door Birger Jarl. De huizen die toen gebouwd werden, waren heel klein, van hout en stonden erg dicht op elkaar. Helaas is de oorspronkelijke houten bebouwing door de eeuwen heen grotendeels vernietigd door brand en strijd. De meeste van de huidige okergele en rode panden stammen uit de 17e eeuw. Hier en daar zijn ze wat scheef en verzakt, maar zowel de bewoners als de bezoekers vinden dat nu net de charme van de wijk. Het prominent aanwezige **koninklijk slot** is gebouwd in de 18e eeuw.

Daagelijks stromen vele toeristen – Stockholmers zie je er weinig – door de smalle straten en steegjes van Gamla Stan. Vooral in de zomer krioelt het in de hoofdstreet Västerlånggatan van de mensen die graag een herinnering willen kopen in een van de vele souvenirwinkels die de straat rijk is. Deze straat kun je dan ook beter vermijden. De originele winkels en galeries met kunst en handwerk vind je vooral in de steegjes buiten de hoofdstreet, bijvoorbeeld in **Österlånggatan**, **Käpmangatan** en **Tyska Bricken**. In en rond de straten **Stora Nygatan** en **Lilla Nygatan** komen steeds meer nieuwe, leuke restaurants die maken dat ook de Stockholmers zelf Gamla Stan weer weten te vinden.

Riddarholmen is een fraai en rustig eilandje waar met name gebouwen staan die nu een overheidsfunctie hebben. Het is door een brug verbonden met Gamla Stan. Op het eilandje **Helgeandsholmen** ten noorden van Gamla Stan zetelt de Zweedse regering.

WINGSTAD? DIT ZIJN DE HOOGTEPUNTEN:

- + BIRGER JARLS TORG + RIKSDAGSHUSET + KUNGLIGA SLOTTET
- + RONDSEENTEREN DOOR GAMLA STAN + STORTORGET

OVER DE WANDELING

Deze wandeling geeft je een indruk van het middeleeuwse Stockholm en helpt je tussen alle toerist naps bijzondere winkels en leuke restaurants te vinden.

De route is niet zo lang, maar je kunt uren dwalen door de steegjes van Gamla Stan. De wandeling kan goed gecombineerd worden met wandeling 2. Loop deze wandeling lever niet in het weekend, dan is het erg druk met toeristen in Gamla Stan.

- + ZEKER DOEN ALS JE VOOR HET EERST IN STOCKHOLM BENT
- + NIET GESCHIKT OM TE FIETSEN
- + KIES EEN DOORDEWEEKSE DAG OM DE GROOTSTE DRUKTE TE ONTLOPEN

Bezienswaardigheden

- ① Op veel plekken in de stad zie je de toren met de drie gouden kronen, maar nergens zie je Stadshuset (zie pagina 99) beter dan vanaf het **Evert Taubers Terrass**. Vanwege de achtergrond kiezen televisiejournalisten deze plek vaak om verslag te doen van nieuws uit Stockholm.
evrt taubers terrass, i-bana gamla stan
- ② **Birger Jarls Torg** is het centrale plein van Riddarholmen. Het is genoemd naar Birger Jarl, van wie men zegt dat hij in de 13e eeuw Stockholm heeft gesticht om Zweden te beschermen tegen aanvallen van buitenlandse vlootten. Het beeld van Birger Jarl staat prominent midden op het plein. De meeste van de voormalige stadspaleizen aan dit plein, zoals Wrangelska Palatset, zijn nu overheidsgebouwen.
birger jarls torg, i-bana gamla stan
- ③ **Riddarholmskyrkan** uit 1280 is de laatste rustplaats van Zweedse koningen. Oorspronkelijk was dit een franciscaner kloosterkerk. De 90 meter hoge, opvallende gietijzeren torenspits is zeer bepalend voor het stadsbeeld.
birger jarls torg, www.kongshuset.se, telefoon 08 4626130, open dagelijks half mei-half sep. 10.00-17.00, entree 50 sek, i-bana gamla stan
- ④ **Riddarhuset** is tussen 1641 en 1639 gebouwd, naar ontwerpen van vier verschillende architecten. Hier riddende de koning de Zweedse adel en er waren feesten en andere bijeenkomsten voor de edelen. Sinds 1975 worden er geen ridders meer 'geslagen' en heeft Riddarhuset als belangrijkste taak het up-to-date houden van de stambomen van adellijke families. De hedendaagse adel kan hier ruimtes huren voor feesten en trouwen.
riddarhusetorg 10, www.riddarhuset.se, telefoon 08 7233000, open ma-vr 11.30-12.30, entree 60 sek, i-bana gamla stan

Eten & drinken

☺ In een geweldig soutainin heeft de van oorsprong Engelse Joseph Turner zijn droom verwezenlijkt: een eigen restaurant en delicatessezaak. Bij **The Hairy Pig Deli** proef je van Italiaanse charcuterie, huisgemaakte worst en bijzondere tapas, zoals paté van gerookte zalm of een linzenstoorpotje. Het restaurant is erg klein. Mocht je geen plekje weten te bemachtigen, koop dan iets lekkers om mee te nemen.

dosenlånggatan 6, www.hairypigdeli.se, telefoon 073 8032623, open ma-do 11.30-23.00, vr-za 12.00-23.00, prijs driegangsmenu 360 sek, t-bana garmla stan

☺ **Café Mäster Olof** is het café van Mäster Olofsgården, een cultureel centrum. Er is een gezellige binnentuin waar je van je broodje of salade kunt genieten. In de kerstperiode is er een levende adventskalender met muziek en zang, heel verrassend.

avertångsgatan 6, www.masterolofsgarden.se, telefoon 08 200430, open dagelijks 9.00-18.00, prijs lunch 80 sek, t-bana garmla stan

☺ De eerste consumentenapotheek van Zweden werd in 1575 op dit adres geopend. Dit feit is de inspiratiebron voor **Pharmarium**. Seizoensproducten en klassieke medicinale kruiden vormen de basis van de gerechten en cocktails. De gerechten hebben het formaat van een tussengerecht. Je kiest er dus meerdere en de bartender mixt overal een passende en originele cocktail bij. storgat 7, www.pharmarium.se, telefon 08 200812, open ma-di 18.30-23.00, wo-do 18.30-0.00, vr-za 16.30-1.00, prijs 75-175 sek per gerecht, t-bana garmla stan

☺ Stockholms Stadsmission is het Leger des Heils van Stockholm. De Stadsmission op deze locatie is bijzonder, want hier verkoopt men geen tweedehandskleding en -spullen, maar brood. Behalve de bakkerij is er ook een café: **Gribska Huset**. De opbrengst komt ten goede aan de minderbedeelden. Je kunt hier op een prachtig dakterras van je warme lunch of koffie met gebak genieten.

storgat 3, www.stadsmissionen.se, telefoon 08 69423364, open ma-vr 9.00-18.00, za-zo 10.00-18.00, prijs lunch 90 sek, t-bana garmla stan

Shoppen

☞ Eigenaresse Barbara Bunka heeft al van kinds af aan interesse voor papier en dat merk je meteen als je de zaak binnenkomt. **Ljunggrens Papper** is namelijk een specialzaak voor papier. Het is veelal handgemaakt en afkomstig uit Japan, Nepal en India. Verder verkoopt ze mooie kaarten, knoestjes-pennen, inkt, lak en stempels naar eigen ontwerp.
Admangatan 3, www.ljunggrenspapper.com, telefoon 08 6760383, open di-vr 12.00-18.00, i-bana garbä stan

☞ De combinatie van verse sappen (veel detox) en een met zorg samengesteld assortiment van met name Zweeds handwerk is verrassend, maar gestoofd. Bij **Vildäpplen** vind je linnen theedoeken, originele klompen, mokken in pastelinten en heerlijke spagproducten. Als je klaar bent met shoppen, bestel je een sapje. Neem een kussen mee en ga zitten genieten van je sapje en de voorbijgangers onder het beeld van Sankt Göran en de draak.
Admangatan 2, www.vildapplen.se, telefoon 070 2702488, open ma-vr 11.00-18.00, za 11.00-16.00, ju-hug dagelijks 11.00-18.00, i-bana garbä stan

☞ Alles wat je bij **SinneMinne** kunt kopen, is gemaakt van wol van Gotlandse schapen. Uiteraard liggen hier warme wanten, mutsen en sjaals uitgestald, maar ook kussens, een kleedje om voor de open haard te leggen en engel-tjes voor in de kerstboom behoren tot het assortiment.
Gästergatan 47, www.sinneinne.com, telefoon 070 7206736, open ma-vr 11.00-18.00, za 11.00-16.00, i-bana garbä stan

☞ **In Spe** is een winkel met veel vaste klanten. Stockholmers komen hier graag voor kleding, schoenen en accessoires. De collectie bestaat voornamelijk uit Scandinavische merken zoals Hage, Radebjör en Minimerket, maar je vindt hier ook enkele andere Europese merken. De prijzen zijn erg gunstig, dus ook mensen met een minder dikke portemonnee kunnen hier slagen.
Trinvaldgärdet 3, www.inspe.se, telefoon 08 7204080, open ma-vr 10.00-19.00, za 11.00-18.00, za 12.00-17.00, i-bana garbä stan

STUDIO LENA M ☞

☞ 'Vastdoekjes' **Studio Lena M** hangt er vol mee! Hier vind je ouderwetse vastdoeken in vele kleuren en met vrolijke, gevarieerde prints met dieren en patronen. Je krijgt bijna zin om je keuken een grote beurt te gaan geven. Naast vastdoeken heeft de ontwerpster ook dienbladen in haar assortiment. Speels, uniek en milieuvriendelijk, dat is waar Lena naar streeft.
Andstugatan 14, www.lenastudioen.se, telefoon 08 212000, open ma-vr 11.00-17.00, za 11.00-16.00, i-bana garbä stan

Leuk om te doen

Ⓢ Op **Riddarholmen** kun je een **dakwandeling** maken op het parlementsgebouw. Geestdard en met een helm op wandel je met een gids over het dak. Op 43 meter hoogte heb je rondom een prachtig uitzicht over de stad, terwijl je balanceert op de smalle nek van het dak. Reserveren is noodzakelijk. *riddarholmen, verzamelen op binger jule tag bij het standbeeld van binger jarl, www.teinwandring.com, telefoon 08 273005, open april-oct, prijs 60€ sek, boeken via website, i-bana gamla stan*

Ⓢ De **wisseling van de wacht** is natuurlijk erg toeristisch, maar toch leuk om te zien. Onder begeleiding van marsmuziek komen de nieuwe wachtens, vaak heel jonge mannen, in vol ornaat aangemarcheerd om de wacht over te nemen. In de zomer begint de tocht te paard al bij het Armémuseum in Östermalm; in de winter speelt alles zich af rond het slot. *kungliga slottet, slottsboken 1, www.kungahuset.se, open mei-aug ma-zo 12.15, zo 13.15, sep-apr wo & za 12.15, zo 13.15, i-bana gamla stan*

Ⓢ Deze wandeling leidt je langs de leukste adressen, maar er zijn veel steegjes en pleintjes die niet in de route zijn opgenomen en die ook zeker de moeite waard zijn. **Wondslenteren door Gamla Stan**, afwijken van de route en de historische wijk zelf vinder onmiddelen duof gamla stan, i-bana gamla stan

Ⓢ **Mårten Trotzigs Gränd** is met een breedte van 90 centimeter het smalste steegje van Gamla Stan. Vanaf Västerlånggatan lijkt het een privelopping, dus loop er niet per ongeluk voorbij. Boven de poort staat nummer 81. tussen västerlånggatan en prästgatan, i-bana gamla stan

Ⓢ **Stortorget** is het oudste plein van Stockholm. In 1520 vond hier een bloedbad plaats, waarbij bijna honderd leden van Zweedse adellijke families om het leven werden gebracht door de Deens-Zweedse koning Kristian II. Een kansnakkogel in een van de hoekpanden is hier volgens een populaire legende een overblijfsel van. Het plein is nu een leuke plek om vanaf een bankje mensen te kijken. Ook is hier elk jaar een kerstmarkt. stortorget, i-bana gamla stan

MÅRTE TROTZIGS GRÄND Ⓢ

Gamla Stan, Riddarholmen & Helgeandsholmen

WANDLING 1 12, 3,5 uur

Neem op met restaurant Gamla Stan de uitgang Riddarholmen. Loop langs het spoor naar het noorden en ga links (Göta Riddarholmshamnen in). Vervolg je weg langs het water en geniet vanaf het Evert Taubas Terrasse van het uitzicht op Stadshuset. Verwag je weg langs het water en ga rechts via Schering Rosenhanes Gränd naar het plein en ga het dak op. De kerk kun je niet missen. Steek via Riddarholmstorn het water over naar Gamla Stan. Je passeert achtereenvolgens Riddarhuset en Renskölds Palats. Loop verder door Myntgatan. Vanaf hier kun je Riddarshuset zien liggen. Ga de brug over om het gebouw van dichtbij te bekijken. Ga daarna terug naar Myntgatan. Neem de trap omhoog en loop door naar Hies Benggärden voor de wisseling van de wacht en bezichtig het imposante slot. Aan Sjönsbacken liggen Söndkyrkan en de gele Finska kerk. Op de binnenplaats achter deze kerk staat het kleinste beeldje van Stockholm. Loop door de poort, ga links Nödgångsgatan in en loop door (Kupper Göta Gränd naar Klippargatan). In Gamla Stan kun je niet verliezen, dus volg gewoon van de route af. Ga links voor tegengestelde pijlen of een sepi. Boven aan Klippargatan staat een bronzen beeld. Ga links naar beneden, naar Guterlinggatan. Daar eet je heerlijk wat en de andere kant op loop je een scheperswacht. Loop via Järnsorgel naar Vårterlinggatan. Ga even links Friisvålsgränd in voor mooie kleding. Weer terug in Vårterlinggatan ligt erpels met een mooi uitzicht de doorgang naar Mösten Trappas Gränd. Bovenaan staat je schone avon, Tykska Skulpturen. Ga daarna links Vårterlinggatan in voor een beeldje aan de Duitse kerk of een gezellige voodkoker of een culturele trap. Op Söndkyrkan drink je een cocktail of koffie, bedank je hoe je Nobelprisen naar kurt worden en geniet je van chocolademelk. Via Klippargatan, Vårterlinggatan en Gårdsgränd kom je op Söndkyrkan. Ga linksaf. Hier vind je Zwische metten eten en drinken en mooie cadeau. Volg de weg naar beneden en ga even links Tykska Skulpturen in voor een jukt. Onder aan Söndkyrkan eet je tapen. Ga twee keer rechts de hiet om, loop wat terug en sluit af met een goed stuk vlees.

☛ **Regn** ('regen') en Zweedse weemoed, een oude regenjas van opa, een goed authentiek verhaal en slimme marketing: dan heb je een Stutterheim. Dat is een handgemaakte rubberen regenjas, die nog het meest doet denken aan een slojas van vissers. De jassen zijn eigenlijk veel te duur, maar ze zijn heel populair. Als stomen in binnen- en buitenland het ervoor overhebben, maakt de prijs niet meer uit...

Isdagaten 132, www.stutterheim.com, telefoon 08-40810388, open ma-vr 12.00-18.00, za-so 12.00-18.00, nabana medborgersplaatsen

☛ Julia Nielsen is freelance designer en de vrouw achter **Hippi!**. De winkel is gevuld met vrolijke, kleurige, speelse sieraden, woonaccessoires en -decoratie. Op sommige dagen zit Julia achter de winkel in haar ontwerpstudio haar nieuwste creaties te bedenken.

nytorngaten 36, www.hippitoy.com, telefoon 08-4620083, open ma-vr 11.00-18.00, za 11.00-17.00, nabana medborgersplaatsen

☛ Ken je ze nog, die Zweedse witte klompen waar iedereen in de jaren 80 op liep? Die kun je kopen in de flagshipstore van **Swedish Hasbeens**, maar dan heel hip, in alle kleuren en vormen. Ze verkopen ook laarzen en tassen.

nytorngaten 36, www.swedishhasbeens.com, telefoon 08-7030701, open ma-vr 12.00-18.00, za 12.00-17.00, nabana medborgersplaatsen

☛ De gouden jaren van de toffee waren de jaren 90. Dat kun je zien en ook proeven bij **Pärlands Konfekttyr**. Het winkeltje is ingericht met meubels uit die tijd en zelfs het personeel ziet eruit alsof het een reis door de tijd gemaakt heeft. De handgemaakte toffees smaken heerlijk. Probeer eens een toffee met vanille en zeezout of eenje met zoethout.

nytorngaten 38, www.parlandskonfekttyr.se, telefoon 08-6807010, open ma-vr 10.00-18.00, za 11.00-17.00, nabana medborgersplaatsen

☛ Bij **Cocktail Deluxe** vind je een mengelmooie van leuke, fleurige, grappige en soms wat kitscherige hebbedingetjes om je huis aan te kleden en echte designvoorwerpen. Voor kinderen hebben ze kleurige cadeautjes, spelletjes en sieraden.

bordegaten 34, www.cocktail.nu, telefoon 08-6420741, open ma-do 11.30-18.30, vr 11.30-18.00, za 11.00-17.00, zo 12.00-18.00, nabana medborgersplaatsen

Tijd over?

EXTRA
TIPS

ANDERE PLEKKEN

Als je de in deze gids beschreven routes volgt, kom je langs een heleboel bezienwaardigheden. Maar ook andere plekken, die niet in de wandelingen zijn opgenomen, zijn zeker een bezoek waard. Ze staan hieronder kort toegelicht. Let wel: sommige zijn moeilijk te voet vanuit het centrum te bereiken, maar met het openbaar vervoer kun je er goed komen. De letters van de tips vind je terug op de overzichtskaart voor in de gids.

Ⓐ De wijk **Hamnstull** ligt aan de westkant van het eiland Södermalm en is erg in opkomst. In 2013 is hier een leuk winkelcentrum geopend (Bruising Långholmsgatan en Hornsbruksgatan). In de wijk zit ook een filmhuis, Bio Rio genaamd (Hornstulls strand 3). Wat tips voor eten & drinken: een like bij Yluma (Bergsunds strand 31) of Copacabana (Hornstulls strand 3) en lekker eten bij Judit & Bent (Bergsunds strand 38). Een van de beste Indiase restaurants van Stockholm, Indian Garden, zit hier ook in de buurt (Helenborgsgatan 15). 's Avonds geniet je van een biertje, taco's en live muziek bij Debasers Cateco's (Hornstulls strand 9). Als je van tweedehands design en rareiten houdt, moet je even binnenlopen bij Dusty Deco (Hornstulls strand 7). Van mei tot september is er op zondag een kleine markt met veel vintage en foodtrucks aan Hornstulls strand.

Hamstull, in-bana hamstull

Ⓐ **Långholmen** is een bosrijk eiland. Behalve een oude gevangenis is er weinig bebouwing. De gevangenis is omgebouwd tot hotel, maar enkele cellen zijn in de oorspronkelijke staat gelaten. Die kun je bezichtigen. Wandel heerlijk door het groen en drink ergens koffie. Er zijn twee plekken om te zonnen en te zwemmen op warme zomerdagen. Aan de westkant van Västerbron is een zandstrandje. Aan de oostkant van de brug vind je rotsen. *långholmenmuren 20, www.långholmen.com, telefoon 08 7208500, open museum dagelijks 11.00-18.00, entree 25 sek, gratis voor hotelgasten, bus 4, 40, 66 Långholmen*

STOCKHOLMS SKÄRGÅRD Ⓐ

Ⓐ Dit is een leuke extra wandeling (van een klein uur). Begin aan Hornstulls strand, wandel dan langs de zuidkant van Söder naar Bäringsbryggen en neem daar de gratis veerboot naar **Hammarby Sjöstad**. Dit was vroeger een industriegebied. In de jaren 90 is men hier begonnen met het bouwen van appartementen. Deze buurt is zeer geliefd, net buiten de stad, maar er toch heel dichtbij. Je kunt bijvoorbeeld lekker brunchen bij Göteborg (Midskeppsgatan 31), dineren bij Blått Sjöstad (Ljuslingen 24) of een biertje drinken en een hapje eten bij de lokale brouwerij Nya Carnegiebryggeriet (Ljuslingen 15).

Hammarby sjöstad, (gratis) veerboot bäringsbryggen - hamarbryggen (3 minuten)